

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Michael Hjorth & Hans Rosenfeldt
DEN STUMMA FLICKAN

Copyright © Michael Hjorth & Hans Rosenfeldt 2014
Published by agreement with Salomonsson Agency
Translation Copyright © 2018 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02373-2

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Devojka KOJA JE ĆUTALA

Mikael Jort i Hans Rosenfelt

Preveo Aljoša Molnar

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2018.

NE ZNA KOJI JE DAN.

Ali nije dan za školu. Još je u pidžami, iako je prošlo devet sati.

Svi su kod kuće. Može da čuje Sunđera Boba Kockalonea iz dnevne sobe.

Mama stavlja činiju s jogurtom na sto i pita ga je li oprao ruke nakon što je izvršio nuždu. Klima potvrdno. Želi li i sendvič? Odmahuje glavom. Jogurt će biti sasvim dovoljan. Banana i vanila. Voleo bi da jede frostise s jogurtom, ali Fred ih je dokrajčio, pa umesto njih ima samo ovsene krispise. Ali to znači da će mu biti dozvoljeno da gleda DVD odmah posle doručka kako bi mu se nadoknadilo razočaranje. Odlučuje se za Transformerse: Pomračenje Meseca.

Opet.

Čuje se zvono na vratima.

„Ko je to, zaboga, ovako rano?“ pita se mama i kreće prema ulaznim vratima. On ne obraća pažnju poznate zvuke dok ona pritiska kvaku i otvara vrata.

Zatim čuje glasan prasak, koji zvuči kao da je neko pao u hodniku.

Prepada se, prosipa jogurt svud po stolu, ali ne primećuje haos koji je napravio. Tata usplahireno istrčava iz spavaće sobe. Još se nije razbudio, ali već se čuju brzi koraci na odmorištu.

A onda se neko pojavljuje na vratima kuhinje.

I drži neku pušku u rukama.

SAD IH JE DVE.

Bila je dve osobe odjednom.

Jedna spolja i jedna iznutra.

Spolja se i dalje kretala.

Nerado ali odlučno. Lekcija koju je naučila u školi o tome da mora ostati na istom mestu kad se izgubi suprotstavljala se instinktivnoj potrebi da pobjegne.

Mikael Jort i Hans Rosenfelt

Da li se izgubila?

Nije baš znala gde je, ali znala je kuda ide. Bila je sigurna da još može čuti automobile kako prolaze putem. Mogla je da se vrati na put. Da korača pored njega. Da se sakrije kad god neko naiđe. Da nastavi da korača sve dok ne stigne do putokaza, proveri da još ide u pravom smeru, a onda ponovo nestane u šumi. Znači, ipak se nije izgubila. Nije imala razlog da ostane tu gde je. Ali tu je bila i hladnoća. Vlaga i opaka hladnoća koja ju je uveravala da je dobra ideja što se i dalje kreće. Bilo joj je toplije kad je bila u pokretu. Bila je i manje gladna. Zato je nastavila da ide.

Unutra je bila potpuno nepokretna.

Uskoro će morati da beži. I iznutra i spolja. Naslepo će trčati. Sad više ne može da se seti od čega je bežala, niti je prepoznavala mesto na koje je stigla. Nije to bilo mesto, niti neka prostorija, bilo je više kao neko... Osećanje, možda.

Nije znala. Ali bila je tu i bilo je prazno, i bila je nepokretna.

Bila je prazna i bilo je nepokretno.

Tiho.

To se činilo kao najvažnija stvar. Sve dok ostane tiho, bila je sigurna. Na mestu koje nije mesto, osvetljeno bez svetlosti. Gde je boje nisu podsećale na boje koje su njene razrogačene oči i dalje videle iz spoljašnjeg sveta. Otvorene, ali zatvorene za sve. Osim za taj osećaj sigurnosti. Koji će nestati zajedno sa tišinom. To je instinktivno znala. Reči bi je odale. Reči bi srušile zidove koje nije mogla da vidi i da ponovo sve učine stvarnim. Da puste unutra užasne stvari koje spolja čekaju.

Udarce, vriske, toplu crvenu tečnost, strah.

Njen, i strah svih ostalih.

Iznutra je bila nepokretna i tiha.

Spolja je morala nastaviti da se kreće.

Da ode na mesto gde je niko neće pronaći. Gde niko neće pokušati da razgovara s njom. Spoljašnje je moralo da štiti unutrašnje.

Znala je kuda treba da ide.

Devojka koja je ćutala

Bilo je to jedno mesto o kom su im pričali, na koje su ih upozoravali. Mesto na kom te niko ne može pronaći, ako uđeš. Nikad, nikad. Tako su im govorili. Niko je neće pronaći.

Spolja je jače stisnula tanku, preveliku jaknu oko svog tela i požurila.

Iznutra se sklupčavala, bivala sve manja i manja, i nadala se da će sasvim nestati.

ANA ERIKSON SEDELA JE U automobilu ispred bleožute stambene zgrade i čekala.

Vanja je kasnila, što nije bilo uobičajeno. Ana je pretpostavila da je to samo još jedan od načina na koje je njena kćerka odlučila da istera svoje, u poslednjih nekoliko meseci.

Najgore od svega bilo je to što više nije zvala.

Ana je s tim mogla da živi. Razumela je zašto, a negde duboko je možda smatrala da to i zaslužuje. I ako bi bila iskrena, nikad i nisu imale odnos majka–kćerka koji je podrazumevao dugačke telefonske razgovore.

Ali Valdemar... Njemu je nepodnošljivo bolno bilo Vanjino udaljavanje i zbog toga se pretvorio u senku negdašnjeg sebe – mnogo više nego zbog raka, zapravo. Nije mogao da prestane da priča o svojoj kćerki i tajni koju nikad nije trebalo da kriju od nje. Sve je trebalo da urade drugačije. Prevario je smrt, ali samo da bi shvatio da je život pun žalosti i kajanja. Ani je čitava ta situacija takođe teško padala, naravno, ali ona se s time lakše nosila. Uvek je bila jača od svog supruga.

Valdemar je već mesec dana bio van bolnice, ali nije uspevala da ga natera da izađe iz stana. Telo mu je izgleda sasvim prihvatilo novi bubreg, ali Valdemar nije mogao da prihvati svoj novi svet. Svet bez Vanje. Prosto je sve gurao od sebe.

Anu. Ono nekoliko kolega koji su mu se javljali, uprkos svemu što je uradio. Sve manje prijatelja, koji su sve ređe i ređe zvali.

Čak ga ni tekuća policijska istraga nije naročito uznemiravala ovih dana. Optužbe o utaji poreza i prevari bile su ozbiljne, ali bile su blede u odnosu na značaj onoga što je priredio Vanji.

Bacila se na njega potpuno razjarena. Bilo je užasno. Urlanje, svađa, suze. Nijedno od njih dvoje nikada nisu videli Vanju takvu.

Tako ljutu.

Tako gadno povređenu.

Refren je bio isti: kako su mogli to da urade. Kakvi bi to majka i otac mogli da urade tako nešto? Kakvi su oni uopšte ljudi, za ime boga?

Ana je to shvatala. I ona bi se isto tako osećala u Vanjinoj koži. Kćerkinina pitanja bila su opravdana i razumljiva. Odgovori se Ani nisu sviđali.

Ona je bila majka koja je mogla da uradi tako nešto.

Nekoliko puta dok su se najžešće svađale, Ana je bila na ivici da kaže: „Želiš li da znaš ko je tvoj otac? Da li zaista želiš da znaš?“

Ali ugrizla se za jezik, ne želeći da odgovori Vanji, tvrdeći da je to potpuno nebitno.

Nije htela da zaštiti Sebastijana Bergmana; tačno je znala šta on želi. Pokušavao je da se umigolji, da uzme ono što nije njegovo, poput nekog uterivača dugova odlučnog da dobije ono što mu niko zapravo ne duguje.

Sebastijan nikad nije bio Vanjin otac. Valdemar je izvršavao tu ulogu, svakoga dana, najbolje što je umeo. Šta god da je pisalo u otpusnoj listi kojom je Vanja tako razjareno mlatarala. Jedina pozitivna strana bila je to što Sebastijan nije mogao da iskoristi situaciju u svoju korist. Poput Ane, i on je bio zatočen u gomili laži. Ako bi rekao Vanji da već neko vreme zna istinu koju joj nije saopštio, otkrio bi joj da ju je izneverio, baš kao i Ana i Valdemar.

I njega bi zamrzela.

I njega bi isključila.

Sebastijan je toga bio i te kako svestan. U poslednjih nekoliko nedelja pozvao je Anu nekoliko puta i gotovo je preklinjući da mu pomogne da Vanji saopšti istinu. Ana je to odbijala. Nikad mu neće dozvoliti da Valdemaru otme Vanju. Nikada. To je bila jedna od stvari koju je pouzdano znala; sve ostalo bilo je u najgorem haosu.

Danas, međutim, počće da preuzima kontrolu nad situacijom. Danas će napraviti prvi korak prema popravljanju situacije. Imala je plan.

Vrata stambene zgrade su se otvorila i Vanja se konačno pojavila, šaka duboko u džepovima i pogrbljenih ramena. Imala je tamne podočnjake, bila je

Devojka koja je ćutala

bleda i izgledala je iscrpljeno; kao da je ostarila nekoliko godina za samo nekoliko meseci. Zbacila je beživotnu, neopranu kosu dok je prelazila ulicu. Ana se sabrala, duboko uzdahnula i izašla iz automobila.

„Zdravo, zlato, tako mi je drago što si mogla da dođeš“, rekla je, pokušavajući da zvuči što pozitivnije.

„Šta hoćeš?“, usledio je odgovor. „Stvarno sam zauzeta.“

Nisu razgovarale tri nedelje i Ani se učinilo se da je kćerkin ton glasa za nijansu manje oštar. To je bila samo pusta želja, naravno.

„Imam nešto što bih htela da ti pokažem“, rekla je Ana oprezno.

„Šta?“

„Hajdemo, objasniću ti usput.“

Vanja ju je sumnjičavo gledala. Ana je znala da je veća verovatnoća da će Vanja krenuti s njom što duže budu stajale. Tokom svih tih svađa naučila je da nema smisla napadati Vanju, niti je saterivati u čošak i primoravati je na nešto. Ako će Vanja i ući u automobil, uradiće to bez suprotstavljanja i pod sopstvenim uslovima.

„Shvatićeš da će se isplatiti“, nastavila je Ana. „Znam da hoćeš.“

Prošlo je nekoliko trenutaka i Vanja je klimnula. Ušla je u automobil bez ijedne reči.

Ana je sela pored nje i odvezle su se. Kad su stigle do benzinske pumpe pored Friporta, prekinula je ćutanje i počinila prvu grešku.

„Valdemar te pozdravlja. Zaista mu nedostaješ.“

„I meni moj otac nedostaje. Moj pravi otac“, uzvratila je Vanja.

„Brinem za njega, iskreno da ti kažem.“

„Možeš samo samu sebe da kriviš“, prasnula je Vanja. „Nisam ja ta koja je ćitavog života lagala.“

Ana je znala da su na ivici još jedne uzavrele svađe. Tako bi lako bilo preći preko granice. Vanjin gnev bio je razumljiv, ali Ana je želela da je natera da shvati koliko povređuje one koji je zaista vole, one koji su je uvek podržavali, koji su bili kraj nje. Lagali su da bi je zaštitili, ne da bi je povredili. Videla je da Vanja samo čeka neki razlog da eksplodira, pa je pokušala da smiri situaciju.

„Znam, znam. Žao mi je, zaista ne želim da se svađam. Ne danas...“

Vanja je naizgled prihvatila privremeno primirje i nastavile su da se voze u tišini: duž Valhalavegena i na zapad, prema Nortulu.

„Kuda idemo?“, pitala je Vanja dok su prolazile pored Salmestergordena.

„Kao što rekoh, želim nešto da ti pokažem.“

„Šta?“

Ana nije odmah odgovorila i Vanja se okrenula prema njoj.

„Rekla si da ćeš mi reći usput, zato počni da govoriš.“

Ana je duboko uzdahnula, ne skidajući pogled s puta i saobraćaja pred sobom.

„Vodim te kod tvog oca.“

„SADA MOŽETE UĆI.“

Erik Flodin se okrenuo da pogleda široku i belu jednospratnu zgradu, gde je Fabijan Helstrem, forenzički tehničar koji je s njim doputovao iz Karlstada, stajao na verandi. „Skoro smo gotovi.“

Erik je podigao ruku da mu pokaže da ga je čuo, a onda je ponovo pogledao široko dvorište pred sobom.

Bilo je to predivno mesto. Prelep zeleni travnjak pružao se skroz do kamenog zida, iza kog je ležala livada koja je čekala proleće da bukne od života. Zimzeleno drveće takmičilo se sa osetljivim bledozelenim listopadima koji su upravo počeli da se preoblače i bujaju. Orlovi mišari lebdeli su visoko nad otvorenim poljem, prekidajući tišinu tugaljivim zovom.

Erik je razmišljao da li da pozove Piju pre nego što uđe. Svakako će saznati šta se dogodilo i biće očajna. Ovo će uticati na čitavu zajednicu.

Njenu zajednicu.

Ali, ako je pozove, počće da mu postavlja pitanja. Želeće da sazna što više. Želeće da zna sve, ali on je znao samo ono što su mu prijatelji rekli kad je stigao. Koja onda svrha da pozove Piju? Nema je.

Moraće da sačeka, odlučio je. Pogledao je sanduk s peskom poslednji put. Video je tragove pljuska od vikenda na žutom plastičnom kamionu. Na lopatici, transformeru prekrivenom peskom i dva dinosaura.

Erik je uzdahnuo i krenuo prema kući i po pokojnika.

Fredrika Franson čekala je kod patrolnog vozila, a sad mu se pridružila. Ona je prva stigla na mesto i informisala ga kad je stigao. Radili su zajedno i ranije, kad je bio unapređen na mesto detektiva inspektora, sa posebnim zaduženjima u Karlstadu. Bila je dobar policajac, savesna i posvećena. Bila je skoro

Devojka koja je ćutala

dvadeset centimetara niža od Erikovih metar i osamdeset pet, i bar deset kilograma masivnija od njegovih sedamdeset i osam. Lakše ju je bilo preskočiti nego zaobići, kako je jedan od njegovih zburadih kolega jednom prilikom rekao. Sama Fredrika nikad svoju masu nije pominjala – kao ni bilo šta drugo, kad smo već kod toga. Nije bila naročito pričljiva.

Eriku se učinilo da je osetio kordit kad je kročio na verandu i ugledao prvu žrtvu. Ali nije, naravno. Znao je to. Posle ovlašnog pregleda žrtava, forenzički patolog saopštio mu je preliminarno vreme smrti: otprilike pre dvadeset četiri sata. Iako su ulazna vrata bila zatvorena – što očigledno nije bio slučaj kada je devetogodišnja komšinica došla da vidi može li da pronade nekog sa kim će se igrati – previše vremena je proteklo za bilo kakav zaostali miris u vazduhu.

Erik je navukao štitnike za obuću i bele plastične rukavice pre nego što je ušao u prostoriju. Gurnuo je od sebe grane ive ukrašene raznobojnim uskršnjim jajima u velikoj vazi pored cipelarnika i kleknuo pored leša žene koja je ležala nauznak na grubom kamenom podu. Prva od četiri žrtve.

Četvoro mrtvih.

Dvoje dece.

Porodica.

Tek ih je trebalo zvanično identifikovati, ali Karin i Emil Karlsten su bili vlasnici i živeli su u ovoj kući sa svoja dva sina, Georgom i Freedom, pa bi Erik bio veoma iznenađen da ovo nije Karin Karlsten. Ponekad, kada je razgovarao sa kolegama iz Stokholma i Geteborga, pa čak i iz Karlstada, iznenadili bi se što ne poznaje sve iz Tošbija. Pa odatle je, zar ne? To je sigurno samo nepoznata mala rupa usred šume? Erik bi samo umorno uzdahnuo. U čitavoj široj zajednici živelo je skoro dvanaest hiljada ljudi, a svega četiri hiljade u centru. Je li bilo ko iz Stokholma poznao četiri hiljade ljudi? Nije.

Nikada nije upoznao Karlstenove, ali ime mu se učinilo poznatim... i to u vezi sa nekim skorašnjim policijskim poslom?

„Poznaješ li Karlstenove?“, pitao je Fredriku, koja je još bila na verandi i s mukom na stopala navlačila zaštitu za obuću.

„Ne.“

„Meni se čini da smo naleteli na njih prošle zime.“

„Moguće.“

„Možeš li to da proveriš, molim te?“

Fredrika je klimnula, skinula jednu od plavih plastičnih kesa koju je uspela da navuče i krenula prema automobilu. Erik je ponovo obratio pažnju na tri-desetpetogodišnju brinetu na podu.

U grudima je imala rupu, skoro deset centimetara u prečniku. Previše veliku za pištolj ili pušku – više za sačmaricu sa dve cevi. Količina krvi na podu nagoveštavala je da je izlazna rana prilično velika. Erik je bio prilično uveren da je počinilac pucao iz neposredne blizine i da je cev puške bila prislonjena na ženino telo. Ostaci kordita nahvatali su se između kože i grudne kosti, a snažan pritisak odrao je kožu i spržio beli vuneni džemper oko ulazne rane. Smrt je sigurno bila trenutna.

Pogledao je ponovo prema vratima; bila je manje od metar od njih, kao da je otvorila vrata, a neko joj je prislonio cev na grudi i opalio pre nego što je imala vremena da reaguje. Silina ju je odbacila unazad.

Ko god da je pucao u nju, prekoračio ju je i produžio dalje u kuću.

Erik se uspravio i učinio isto.

Prva prostorija u koju se moglo ući iz hodnika bila je kuhinja; agent za nekretnine bez sumnje bi je opisao kao „rustičnu seosku kuhinju“, da je kuća bila na prodaju. Otvoreni kamin od cigala u jednom ćošku. Visokokvalitetan parket od borovine, sa istom takvom tavanicom. Lopata za hleb i nekakav kuhinjski pribor koji nije prepoznao visili su na zidu iznad tradicionalne drvene klupe. Stari crni šporet na drva stajao je između modernih belih kuhinjskih uređaja.

Ostaci doručka još su bili na velikom stolu od borovine. Činija s nečim što je ličilo na jogurt i ovsenim *krispisima*. Preturena stolica. Dečak od osam ili devet godina ležao je na podu. Još u pidžami.

U toku je bio uskršnji raspust. Nije se išlo u školu. Na nesreću, pomislio je Erik.

Pažljiviji pogled na dečaka naizgled je potvrđivao teoriju o sačmarici. Jedna ruka mu je manje-više bila otkinuta u ramenu. Imao je manje rupe na grlu i jednom obrazu. Koja je bila udaljenost ako je ubica pucao sa do vratka? Dva metra? Tri? Dovoljno da se smrtonosna sačma rasprši? Dečak možda nije momentalno poginuo, ali nije mu trebalo više od minuta da nasmrtno iskrvari.

Šta dalje?

Neko je protrao kroz prostoriju nakon što je dečak pogođen. Neko dete. Mali otisci stopala u krvi videli su se oko stolice. Erik je pogledao prema prostoriji iza kuhinje; bila je to mala dnevna soba, sa televizorom i DVD

Devojka koja je ćutala

uređajem. Je li drugi dečak gledao televiziju kad je začuo hice? Možda je ustao kad je čuo prvi pucanj. Stajao je u dovratku i video kako mu stariji brat pada. A onda je potrčao. Kuda? Trag je vodio prema stepenicama.

Zašto i on nije ubijen u kuhinji? Je li napadač punio oružje? Erik je pogledao po podu; nije video patrone, bar na prvi pogled. Mora da se seti i pita Fabijana da li ih je sakupio.

„Jan Seder.“

Erik je uspeo da se suzdrži da ne skoči u trenutku kad se Fredrika pojavila pred njim.

„Karlstenovi su ga prijavili policiji u novembru“, odmah je rekla, pogleda prikovanog za mrtvo dete na podu.

„Zašto?“

„Zbog kršenja zakona o krivolovu.“

„Kakvog kršenja?“, strpljivo je pitao Erik.

„Predali su im video-snimak Sedera sa mrtvim vukom na njegovom imanju.“

„Pa je osuđen.“

Ovo je pre bila izjava nego pitanje.

„Bio je kažnjen novčano“, potvrdila je Fredrika.

Erik je klimnuo glavom, za sebe. Lovac. Sačmarica. To naravno ništa nije potvrđivalo, bilo je mnogo ljudi u okolini koji su imali sačmarice i lovačke dozvole, ali i to je bio neki početak.

„Prošlog utorka im je pretio.“

Erikov tok misli je prekinut. Je li dobro razumeo ovo što mu je Fredrika rekla? Ponekad je to bilo teško jer nije pružala više informacija nego što je bilo neophodno – često čak ni toliko.

„Seder?“, pitao je, tek da bude siguran. „Jan Seder je prošlog utorka pretio Karlstenovima?“

Fredrika je potvrdno klimnula, gledajući pravo u Erika prvi put otkako je ušla u kuhinju.

„Ispred javnog bazena. Pred nekoliko svedoka.“

Erik je brzo obrađivao ove informacije. Je li zaista moglo da bude tako jednostavno? Je li neko zaista mogao da bude toliko glup? Odgovor na oba pitanja bio je *da*. Samo zato što je ovo bio brutalan i nasilan zločin, nije neophodno značilo da je i kompleksan i pažljivo isplaniran. Upravo suprotno, u stvari.

„Hoću da razgovaram s njim“, rekao je Fredriki. „Pošalji nekog da ga privede.“

Fredrika je izašla iz prostorije, a Erik je razmotrio svoju odluku dok je pratio male krvave stope do stepeništa.

Pretnja.

Lovac.

Saćmarica.

Zaista se nadao da je to odgovor na sve. Tek dva meseca bio je na čelu jedinice za nasilne zločine pri policiji Vermlanda i nije želeo da mu sad zapadne neka dugoročna istraga. I Pija bi tako reagovala. Tražila bi brzo rešenje, da bi čitava zajednica mogla sve da ostavi iza sebe. I nastavi dalje.

Krvavi trag bivao je sve bleđi i bleđi i potpuno je nestao nekoliko metara od podnožja stepeništa. Erik je počeo da se penje. Na vrhu je pronašao dugačko, usko odmorište sa trojim vratima, od kojih su dvojica bila otvorena. Pogledao je u sobu sleva: kreveti na sprat i igračke razbacane po podu ukazivali su da je u pitanju dečja soba. Otišao je do kraja odmorišta i stao. Sklupčan u podnožju onoga što je Erik mislio da su vrata kupatila, nalazio se Emil. Izgledao je nekoliko godina starije od Karin, ili je to bilo zbog nekoliko sedih vlasi u njegovoj kosi. Bio je mrtav, naravno. Ovog puta sigurno je u pitanju bila saćmarica. Pravo posred njegovih grudi. Erik je zamislio čoveka kako istrčava iz spavaće sobe i zatiče naoružanog kako stoji na vrhu stepeništa.

Osvrnuo se; nije se činilo da je Emil Karlsten imao kod sebe bilo kakvo oružje. Sigurno je čuo šta se događa dole, ali ipak je krenuo nenaoružan. Verovatno je bio van sebe. Erik nije mogao ni da zamisli kako bi reagovao kad bi se ovako nešto dogodilo u njegovoj kući. Da su u prizemlju bili Pija i njihova kćerka.

Opkoračio je čovekove noge i ušao u spavaću sobu. Bračni krevet dominirao je prostorijom, najmanje dva sa dva metra. Mnogo mesta za decu koja imaju noćne more. Prekrivač i ukrasni jastuci bili su uredno postavljeni na svoje mesto. Dva noćna stočića i jedan toaletni sa ogledalom. Jedan zid potpuno je prekrivao ogromni garderober; vrata srednjeg ormana bila su široko otvorena.

Karinin orman.

Haljine, bluze i suknje na čivilucima.

Dve gole noge virile su između cipela na podu. Erik je prišao bliže.

Drugi sin sedeo je naslonjen pozadi. Uvukao se koliko god je mogao, sa ćebetom na kolenima. Kao da je pokušavao da se sakrije. Je li zbog toga Emil nije stigao dalje? Je li mu sin dotrčao gore i Emil pokušao da ga sakrije? Da ga spase?

Ako je tako, nije uspeo.

Devojka koja je ćutala

Strelac ga je pronašao. Stajao je sigurno na istom mestu na kom sad stoji Erik, svega metar daleko od deteta.

Čev oružja bila je sigurno još bliže. Hitac je gotovo otkinuo dečakovu glavu.

Erik je morao da se okrene. Video je svašta što su ljudi bili u stanju da urade jedni drugima, ali ovako nešto...

Deca. Pidžame. Te mršave, gole noge...

Seo je na krevet i nekoliko puta duboko udahnuo, boreći se sa suzama. Sedeći tako na tom velikom bračnom krevetu, dok su ga suze pekle u očima, zakleo se da će uhvatiti onoga ko je ovo učinio. Nije se mogao setiti da je ikada ranije uobličio svoj cilj ovako jasno, ali ovo je bilo drugačije. Uхватиće onog ko je ovo učinio.

Po svaku cenu.

SEBASTIJAN JE NA POSAO U Kungsholmenu otišao pešice, kao i obično.

Bila je to njegova nova navika. Trajalo je duže, ali, što je duže bio odsutan iz stana, to bolje. Ozbiljno je razmišljao da potraži drugo mesto za život, ali svejedno, svakako je premalo vremena provodio tamo. Kad je bio kod kuće, koračao je okolo sve dok se ne bi umorio, a onda je pokušavao da čita knjige koje je navodno već pročitao. Ali bio je toliko nemiran da bi počeo da čita drugu pre nego što bi završio prvu. Jedno poglavlje iz ove, drugo iz one, ali misli su mu svejedno plutale poput rekom nošene otpale grane.

Čak su mu i žene dojadile. I dalje je flertovao, opuštao se donekle dok se to događalo, ali se iznenadio kad je shvatio koliko je retko odlazio do kraja u poslednje vreme. To za njega nije bilo uobičajeno.

Ali prizor Ursule na podu...

Nije uspevao da izbacii tu sliku iz glave.

Lokva krvi koja se širi, ističe iz njenog desnog oka poput probušene vreće, a njena kosa splepljena i crvena. Još je osećao slatkasti miris krvi u hodniku, uprkos količini varikine koju je upotrebio da je oriba.

Zato je išao na posao svakog dana. Trebalo mu je da nešto radi. Trebala mu je nekakva istraga, po mogućnosti komplikovana i izazovna, nešto što bi zahtevalo svaku mrvicu njegove koncentracije.

Ali nijedne takve trenutno nije bilo. Nijedna od lokalnih policijskih uprava nije zatražila pomoć nacionalne jedinice za ubistva, poznate kao Riksmord, pa je jedinica, kao što je to bio običaj, uzela slobodne dane koje je nakupila. Bili, koji je uvek bio tamo, imali slučaj ili ne, svraćao je povremeno samo da proveri imejlove, ali to je bilo sve.

Sebastijan je sve ređe viđao Torkela, što je verovatno bilo dobro. Torkel je voleo Ursulu, a Ursula je bila u Sebastijanovom stanu kada ju je metak pogodio u oko. Njeno beživotno telo ležalo je u Sebastijanovom hodniku. Imao je osećaj da će ga Torkel zauvek kriviti za ono što se dogodilo, iako su sasvim jasno obojica izbegavali ovu temu u nekoliko navrata kad su se sreli.

Je li Sebastijan voleo Ursulu? Nekada davno, verovatno jeste. Ali prva misao koju je imao kad je začuo pucanj i video je kako leži, bila je užasna. Nije bila zamračena panikom. Bila je kristalno jasna i bila je sve samo ne ispunjena ljubavlju.

Kakva prokleta neprijatnost.

Bila je to žena koju je dugi niz godina poznavao. Žena s kojom se zbližio, s kojom je bio iskreniji nego s bilo kim drugim, i ležala je i umirala na podu, a njegova prva reakcija bila je „kakva prokleta neprijatnost“.

Veoma dobro je poznavao tu misao.

Pojavljivala mu se u glavi u vezi sa većinom stvari: konfliktima, nametljivim ženama, dosadnim zadacima na poslu, društvenim okupljanjima. U tim kontekstima, bila je savršeno prirodna, možda čak i ispravna.

Ali u ovom kontekstu...

U njegovom hodniku, posle pucnjave.

Čak je i njega samog prestravila.

Jedino pozitivno što se događalo bilo je povremeno Vanjino prisustvo. Ona je bila jedini razlog što je uopšte i odlazio na posao. Odsкора se njihov odnos znatno popravio; šok od otkrića da Valdemar nije njen biološki otac potpuno joj je preokrenuo život. Nije više toliko sumnjala u to da je Sebastijan umešan u njen gubitak šansi za obuku pri FBI-u; kao da više nije imala energije da isprati tu bojazan do krajnjeg saznanja.

Sve je to bilo razumljivo; svega nekoliko osoba bilo bi u stanju da se izbori sa onim sa čime se ona borila u ovom trenutku. Bio je to rat na nekoliko frontova. I bilo je lakše da se bar sa jednom osobom sklopi koliko-toliko klimavo primirje.

Devojka koja je čutala

Osim toga, Sebastijan je uporno odbijao da prizna kako je na bilo koji način umešan. Dvapat je podneo žalbu izbornoj komisiji, objašnjavajući im koliko su pogrešili. Na stranu to što se postarao da Vanja posredno sazna za ove njegove iskrene pokušaje. Ali komisija je ostala čvrsta u svojoj odluci: Vanja Litner dobrodošla je da se prijavi sledeći put kada Kvantiko bude imao otvoreno radno mesto. Međutim, Sebastijanovi naponi su se isplatili na jedan sasvim drugačiji način.

Nekoliko dana posle poslednjeg pokušaja, naleteo je na Vanju u hodniku. Bila je blaža nego što je uglavnom bila. Izgledala je umorno, ne tako rada da zapodene kavgu, i ne tako spremna da napadne čim dobije priliku. Čak mu se i javila. Rekla mu je da je čula koje napore ulaže zbog nje, a onda je nastavila da priča o svom ocu, koji joj to više nije bio.

Zbližili su se. Ne onako kao pre, ali i to je bio početak, i od tog trenutka njegove misli o Ursuli počele su da blede.

Ponovo je spoznao centar svog interesovanja.

VANJA NIJE ČAK NI RAZMIŠLJALA o tome da uđe u automobil s Anom. Morala je da se drži podalje od žene koja joj je bila majka, ali koja se nije tako ponašala. Ni na koji način.

Van taksija, proleće je već bilo odmaklo, iako je bio tek april. Dani su pret hodne sedmice bili topli i nagoveštavali su rani dolazak leta. Ali Vanja je iznutra bila kao zaleđena. Napuštena. Njen otac više nije bio njen otac. A što se njene majke tiče, nije mogla da shvati u kakvim su odnosima.

Ko joj je još ostao?

Bili ne. Ne više. Njih dvoje bili su kao brat i sestra, ali su se udaljili. Bio je potpuno okupiran svojom vezom sa Majom, svojom verenicom; bili su zajedno već godinu dana, ali Vanja ju je viđala samo u prolazu. A sada će se venčati, kako stvari stoje; Vanja nije znala čak ni da li će biti pozvana.

Ovih dana nije često sretala ni Torkela, svog šefa i mentora. Nije često boravio u kancelariji nakon onog što se dogodilo Ursuli. Pitala se razmišlja li da se penzionise; osećala je to u retkim prilikama kad bi ga srela.

Ko joj je još bio blizak?

Lista je bila kratka.

Smešno kratka.

Džonatan, njen bivši dečko, koji ju je povremeno zvao, nadajući se da će se možda pomiriti, ili da će bar zajedno koji put završiti u krevetu.

Možda poneka koleginica iz vremena kad je pohađala akademiju; viđala ih je tu i tamo, ali sve su bile usred oformljavanja sopstvene porodice.

A tu je bio i Sebastijan Bergman.

Da joj je neko rekao koliko će u budućnosti provoditi vremena zajedno, nakon što su se prvi put upoznali u Vesterosu, na jednom slučaju, naglas bi se nasmejala. Pomisao na to bila je toliko apsurdna da se o njoj nije moglo racionalno razmišljati. Izluđivao ju je, i iscrpljivao. Ali ovih dana joj je bukvalno nedostajao. Kako je do toga došlo? Kako je taj promiskuitetni i narcisoidni kriminalistički psiholog dospao na njenu smešno kratku listu?

Nije samo pomanjkanje drugih dovelo do toga, mada bi verovatno bilo vrlo lako otpisati ga da je zaista bila bliža s nekim drugim.

Postojao je još jedan razlog.

Uživala je u razgovorima s njim. Bio je nemoguć, grub i snishodljiv, ali s njom je bio topao, nežan i osećajan. Osvajao je žene kao trofeje bez ikakvog obzira prema njihovim osećanjima, ali za njena je brinuo. Nije razumela zašto, ali je to je bilo tako. Nije uspevao to da sakrije.

Ali, sme li da mu veruje? Često se nalazio previše blizu kada su se dogdale loše stvari.

Previše blizu dokazima koji su doveli do raskrinkavanja Valdemara.

Previše blizu Hokanu Pešonu Ridaštolpu i izveštaju koji je stavio tačku na njene nade da će ići na obuku u FBI.

Ali s koje god strane želela da to sagleda, nije mogla da pronade nijedno racionalno objašnjenje zašto bi Sebastijan želeo da joj uništi život. On je insistirao da je sve samo slučajnost i možda je u pravu. Problem je bio u tome što je Vanja, radeći svoj posao, naučila da su slučajnosti zaista veoma retke. Verovatno je prerastalo u sigurno.

Slučajnosti oko Sebastijana su skoro stigle na određište. Bile su na granici, ali je još nisu prešle.

Bio joj je potreban. Bila je tako usamljena.

Devojka koja je ćutala

ERIK FLODIN PARKIRAO SE ISPRED niske, ravne i, ako bi se iskreno govorilo, užasno ružne i dosadne zgrade na adresi Bergebivegen 22, u kojoj je radio od februara. Izašao je iz automobila i krenuo prema ulazu. Troje novinara koji su ga čekali na drvenim klupama ispred policijske stanice ustali su čim su primetili da se približava. Prepoznao ih je sve troje: dvoje iz *Vermlands folkblada* i jedan iz lokalnog ogranka *Nija vermlands-tidningena*.

Želeli su da čuju šta može da im kaže o ubistvima. „Baš ništa“, rekao je otvarajući vrata. Klimnuo je Kristini i Denisu na prijemnom; vadio je propusnicu u trenutku kad mu je zazvonio telefon. Provukao je karticu i ukucao četvorocifreni kod; kad je prošao kroz vrata, javio se na Pijin poziv.

Bez pozdrava, samo: „Je li istina?“ Eriku se učinilo da čuje nagoveštaj prekora; zašto je morala to da čuje od nekog drugog, a ne od njega? „Porodica? Čitava porodica je ubijena?“

„Da.“

„Gde? Ko su oni?“

„Odmah izvan Storbrotena. Prezivaju se Karlsten.“

„Znaš li ko je to uradio?“

„Imamo jednog... Ne bih rekao osumnjičenog, ali imamo ime jedne osobe koja je pretila porodici.“

„Koga?“

Erik nije čak ni oklevao. Uglavnom je većinu detalja tekućih istraga delio sa svojom suprugom i do sada nikad ništa nije procurilo.

„Jan Seder.“

„Ne znam ga.“

„Imali smo posla s njim i ranije – upravo se spremam da porazgovaram s njim.“

Pija je duboko uzdahnula i Erik ju je zamislio kako stoji pored prozora u svojoj kancelariji, u zgradi uprave, i zuri u stabla oskоруše ispred ove poslovne zgrade na Tingsusgatanu.

„Biće u svim novinama“, rekla je još jednom zabrinuto uzdahnuvši.

„Ne nužno – samo *VF* i *Nija vermlands* su se do sada pojavili.“ Rekao je to misleći da bi baš to želela da čuje, a ne zato što je bilo istina.

Naravno da će biti u svim novinama. Ubrzo će se novinarima ispred policijske stanice pridružiti i kolege iz Karlstada, i njihovi konkurenti iz Stokholma. I televizija, verovatno. Možda čak i iz Norveške.

„Sećaš li se Omsele?“, suvo ga pitala Pija, istog trenutka mu stavivši do znanja da je prozrela njegov pokušaj da je umiri. Erik nije uspeo da suspregne uzdah. Naravno da se seća Omsele. Trostrukog ubistva porodice na groblju i pored njega. Ubijeni su zbog ukradenog bicikla. Erik je bio na prvoj godini policijske akademije u to vreme; svi su preko medija pratili lov na Juhu Valjakalu i njegovu devojkicu Maritu, širom zemlje. „To je bilo pre dvadeset pet godina“, nastavila je Pija da govori u njegovo uvo, „ali to je i dalje ono čega se ljudi sete na pomen Omsele. Želimo da se ljudi ovamo doseljavaju, a ne da ih preplašimo i oteramo.“

Erik se zaustavio pored aparata za kafu i pritisnuo dugme za kapučino. Odjednom ga je spopao nekakav umor. Gubio je strpljenje sa Pijom. Ona nije bila tamo. U kući. Nije videla malog dečaka koji je trebalo da krene u školu na jesen, kako sedi u dnu ormara. Ni njegovog brata u pidžami, koji je ubijen dok je doručkovao.

Nije ih videla.

Nije videla krv.

Besmislenost.

„Shvatam da nije idealno“, rekao je, pokušavajući da ne zazvuči iznervirano. „Ali četvoro ljudi je mrtvo. Dvoje dece. Možda glavni prioritet ne bi trebalo da nam budu ljudi koji razmišljaju o tome da se ovamo dosele ili ne, zar ne?“

Tišina. Aparat za kafu obavio je svoj posao; uzeo je šolju i otpio malo napitka, koji nije bio naročito topao, nažalost. Kafa u Karlstadu bila je bolja.

„U pravu si“, rekla je konačno Pija. „Izvini, sigurno sam zvučala krajnje sebično.“

„Zvučala si posvećeno svom pozivu“, odgovorio je Erik. Kao i uvek, svaki trag nervoze je nestao, a zamenio ga je napad krivice, istog trena kad je ona popustila i izvini se. „Kao i obično“, dodao je.

„Dovodiš li nekog?“, pitala je, vrativši se na svoj uobičajeni efikasan i poslovan ton.

„Kako to misliš?“

„Pomoć. Mislim, spolja.“

„Ne, ne verujem. Ne još, u svakom slučaju.“